

ZSIDÓ-KERESZTÉNY KAPCSOLATOK TÖRTÉNETÉNEK VÁZLATA_[I.]

kollokviumi és tanulmányi (vizsga)irodalom

Tanegységi ETR-kód: WTHÖ0305

Abbreviatúra: F = fakultatív

A tanegység teljesítésének formája: Az alábbi irodalom ismerte és vizsgán történő referálása. Három [F]-tétel választása nem [F]-tételek kiváltásával lehetséges.

Kollokviumi feltétel: az írásbeli feladatoknak a vizsga előtti (legkevesebb egy héttel megelőző) benyújtása.

1. A ZSIDÓ-KERESZTÉNY KAPCSOLATTÖRTÉNET GENEZISÉHEZ

Aranyszájú Szent János: Beszéd a zsidók ellen. Első beszéd. (Fordította, a bevezetést és a jegyzeteket írta: Vattamány Gyula.) Budapest: WJLF. [2005.] 45-67. **Feladat:** írásbelileg elkészített kritikai ismertetés.

Barnabás levele. In: pl.: Apostoli atyák. Budapest: Szent István Társulat. ([Sorozatcím:] Ókeresztény Írók. III. kötet.) 1981¹, 1988². 218-245.: <http://enok.uw.hu/Barnabas.html>

Feladat: írásbelileg elkészített kritikai ismertetés.

Baeck, Leo: Judaizmus az egyházban. In: Theológiai Szemle, (ÚF 36.) 1994/5. 286-291.:

http://wesley.hu/sites/default/files/fajlok/baeck_judaizmus_az_egyhazban_theol_szemle_1994_5_304-309.pdf

Flusser, David: A judaizmus és a kereszténység eredete. Budapest: Múlt és Jövő Könyvek. ([Sorozatcím:] Zsidó Tudományok.) 1999. 38-82., 102-110., 160-170., 189-225., 380-390., 417-422., 439-448. 472-492. [F]

Flusser, David: Jézus. Az ókori zsidó történelem és irodalom tükrében. Budapest: Múlt és Jövő Lap- és Könyvkiadó. [1995] 1-79., 173-187.

Hengel, Martin: Ókeresztény történetírás. Budapest: Kálvin János Kiadó. 2010. 107-120.

Justinus: Párbeszéd a zsidó Trifónnal. In: pl.: A második századi görög apologéták. Budapest: Szent István Társulat. ([Sorozatcím:] Ókeresztény Írók. VIII. kötet.) 1984. 59-64.; 133-311. [F]

▪ Elektronikusan: ismeretlen fordítótól származó szöveggel (az utolsó kilenc és fél fejezet kivételével): <http://enok.uw.hu/Trifon.html>

Károli Gáspár: Két könyv. Gönc, 1563. [F] =

http://mek.niif.hu/05200/05236/html/karolyi_gonci0001/karolyi_gonci0001.html

Kessler, Colette: Szent Pál – zsidó szemszögből. Mérleg, (34.) 1998/1. 53-67.:

http://wesley.hu/sites/default/files/fajlok/kessler_colette_szent_pal_zsido_szemszobol_merleg_98_1_53-67.pdf

Marquardt, Friedrich-Wilhelm: A hét noéi parancsolat. In: Egyház és Világ, (1.) 1990/17. (XI. 30.) 4-8. In: Majsai Tamás: Zsidóság, egyházak, teológia (II.) (Szakfordítások) Budapest: Wesley János Lelkészképző Főiskola. Theológus és Lelkész Szak. WJLF – Ökumenika Tanszéki Kiadványok 8.) 2008. 35-48.:

http://wesley.hu/sites/default/files/fajlok/marquardt_a_het_noei_parancsolat_ev_1990_17_5-8.pdf

Nagy Antal Mihály: Örök Szövetség. Sárospatak: A Sárospataki Református Kollégium Theológiai Akadémiájának kiadványai. 7. 1997. [2., bővített kiadás.] 227-239., 283-304., 316-348.

Neuner, Peter: A kereszténység hellenizálódása mint az inkulturáció modellje. In: MÉRLEG, (35.) 1999/1. 29-42. [F] =

http://wesley.hu/sites/default/files/fajlok/neuner_a_keresztenyseg_hellenizalodasa_mint_az_inkulturacio_modellje_merleg_99_1_29-42_0.pdf

Vattamány Gyula: Aranyszájú Szent János a krisztusgyilkosokról. In: Hetek, (8.) 2004/14. (= április 2.) = <http://epa.oszk.hu/00800/00804/00317/45482.html>

Xeravits Géza: A jamniai zsinat mítosza. In: Vigilia, (77.) 2012/6. 402-409. [F] = http://real.mtak.hu/24026/1/Xeravits_Geza_Vigilia_2012_6_u.pdf

2. A ZSIDÓSÁG VILÁGA

Buber, Martin: Góg és Magóg. Haszid krónika. Budapest: Bábel Kiadó. 1999. *Feladat:* legalább két elbeszélés írásbeli ismertetése.

Rosenzweig, Franz: Nem hang és füst. Válogatott írások. Budapest: Holnap Kiadó. 1990. 1-23.

Stemberger, Günter: A zsidó irodalom története. Budapest: Osiris Kiadó. 2001. 57-94. [F]

3. KERESZTÉNYSÉG, EGYHÁZAK – ZSIDÓSÁG ÉS ANTISZEMITIZMUS

Kertzet, David I.: A pápák a zsidók ellen. A Vatikán szerepe az újkori antiszemitizmus kibontakozásában. Budapest: Ulpius-ház Könyvkiadó. 2003. [Orig.: 2001.] 9-170. [F]

• LUTHER, KÁLVIN ÉS A REFORMÁTOROK A ZSIDÓSÁGRÓL:

Csepregi Zoltán: Zsidómisszió, vérvád, hebraisztika. Ötven forrás a reformáció és a zsidóság kapcsolatának kérdéséhez. Budapest: Luther Kiadó. 2004. 1-63. [F]; OLVASANDÓ DOKUMENTUMOK: 2., 35.

http://medit.lutheran.hu/sites/medit2.lutheran.hu/files/medit/csepregi_zoltan_zsidomisszio_vervad_hebraisztika.pdf

Quinley, Harold E. – Glock, Charles Y.: Az antiszemitizmus keresztény gyökerei. In: A modern antiszemitizmus. (Szerk.) Kovács András. Budapest: Új Mandátum Könyvkiadó, 1999. [A továbbiakban: A modern antiszemitizmus.] 273-289.

4. AZ ANTISZEMITIZMUS TÖRTÉNETÉHEZ

Berger, David: Antiszemitizmus. Áttekintés. In: A modern antiszemitizmus. (Szerk.) Kovács András. Budapest: Új Mandátum Könyvkiadó, 1999. 89-95. [F]

Burcev, Vlagyimir: A Cion bölcseinek jegyzőkönyvei közönséges hamaisítvány. (Racskovszkij fabrikálta, és Hitler tette világhírűvé A Cion bölcseinek jegyzőkönyveit) Budapest: Múlt és Jövő Lap- és Könyvkiadó. (Múlt és Jövő Könyvek) [s.a.] 7-38.

Fein, Helen: Az antiszemitizmus eredetének és fejlődésének gyökerei. In: A modern antiszemitizmus. Op. cit., 117-126. [F]

Hermann Imre: Az antiszemitizmus lélektana. Budapest: Cserépfalvi Kiadó. ([Sorozatcím:] konTEXTus) 1990. [Orig.: 1945.] [F]

Nagy Péter Tibor: A numerus clausus hetvenöt év után. In: Világosság, (36.) 1995/2. 72-80.: = <http://oktatas.uni.hu/keret.cgi/?szovegek/NPT/Xanumerusclausushetvenotevutan.htm>

Rürup, Reinhardt – Nipperdey, Thomas: Antiszemitizmus. Egy fogalom keletkezése, funkciója, története. In: A modern antiszemitizmus. Op. cit., 37-61.

A tiszaezlári vérvádhoz

- **Komoróczy Géza:** A tiszaezlári vérvád:
http://www.szombat.org/ftp/tiszaezslar_komoroczy.pdf
- **Eötvös Károly:** A nagy per, mely ezer éve folyik, s még sincs vége. Budapest: Szépirodalmi Könyvkiadó. ([Sorozatcím:] Magyar Elbeszélők) I-II. 1968. [F] =
http://mtdaportal.extra.hu/books/A_nagy_per_1.pdf
http://mtdaportal.extra.hu/books/A_nagy_per_2.pdf
http://mtdaportal.extra.hu/books/A_nagy_per_3.pdf

Zsidókérdés, asszimiláció, antiszemitizmus. Tanulmányok a zsidókérdésről a huszadik századi Magyarországon. Budapest: Gondolat, 1984. 5-115. [Olvasni különös tekintettel az egyházi szerzőkre!]. =

- *A Huszadik Század körkérdése cím külön is:*

A zsidókérdés Magyarországon. A Huszadik Század körkérdése. Budapest: Társadalomtudományi Társaság. ([Sorozatcím:] A Huszadik Század könyvtára, 64.) 1917.:
http://mtdaportal.extra.hu/books/a_zsidokerdes_magyarorszagon.pdf

- A vitát kiváltó írás [F] =

Ágoston Péter: A zsidók útja. Nagyvárad: nagyváradai Társadalomtudományi Társaság. ([Sorozatcím:] A jövő kérdései, 2.) 1917.: http://www.fszek.hu/mtda/Agoston-Zsidok_utja.pdf
○ *Reflexió Ágoston Péter írására* [F] =

Mi az igazság? Válasz Ágoston Péter A zsidók útja című munkájára. ([Szerzők:] Balthezár Dezső, Blau Lajos, Venetianer Lajos et alii) Budapest: Egyenlőség Könyvkiadóhivatala. 1917.:
http://mtdaportal.extra.hu/books/mi_az_igazsag.pdf

5. MISCELLANEA

Lessing, Gotthold Ephraim: Bölcs Náthán. Drámai költemény öt felvonásban. Budapest: Európa Könyvkiadó. 1958. – E-verzióként egy XIX. sz.-i verses recenzió érhető el:
http://wesley.hu/sites/default/files/fajlok/mit_meselt_nathan_zsido_a_torok_csaszarnak_szep_ri_gmusokban_1886_bolcs_nathan.pdf

Új kiadás pl.: Uő.: Bölcs Náthán. Drámai költemény öt felvonásban. Budapest: Európa Könyvkiadó. 1958.

*

SEGÉDLETEK

KÉZIKÖNYVEK, BIBLIOGRÁFIÁK, EGYÉB TANULMÁNYI QUELLÉK

Allerhand, Jacob: A zsidóság története. Az első szentély pusztulásától a Talmud lezárásáig bibliai bevezetéssel. Budapest: MIOK. (Alef-könyvek). 1987.

Attias, Jean-Christophe – Benbassa, Esther: A zsidó kultúra lexikona. Budapest: balassi Kiadó. [2003.]

Gonda László: A zsidóság Magyarországon 1526-1945. Budapest: Századvég. 1992.

Johnson, Paul: A zsidók története. Budapest: Európa Könyvkiadó. 2005.

ÖKUMENÉTHEOLÓGIA ÉS INTERCULTURALITÁS TANSZÉK

WESLEY JÁNOS LELKÉSZKÉPZŐ FŐISKOLA

John Wesley Theological College

Theológus és Lelkész Szak

Romák a magyar történetírásban. Bibliográfia és digitális szövegtár. (Összeállította: Binder Mátvás.) [T.n.a.q.: 2013.] =

https://kisebbsgkutato.tk.mta.hu/uploads/files/ROMAK_A_MAGYAR_TOERTENETIRASBAN_bibliografia.pdf

Untermann, Alan: Zsidó hagyományok lexikona. Budapest: helikon Kiadó. 1999. [Orig.: 1997.]

Zsidó lexikon. Szerkesztette: Újvári Péter. Budapest: Zsidó Lexikon. 1929. [Reprint: 1987.]

Webes elérhetősége: <http://mek.niif.hu/04000/04093/html/index.htm>

• **A ZSIDÓ ÜNNEPEKHEZ:**

Babits Antal: Zsidó ünnepek. Budapest: Ikva Könyvkiadó. 1989.

Hahn István: Zsidó ünnepek és népszokások. Budapest: Makkabi. 1995.

Vries, Simon Philip de: Zsidó rítusok és jelképek. Budapest: Talentum. 2000.

Önálló WEB-quellék:

CENTROPA. A magyar zsidóság 20. századi története képekben és személyes történetekben elbeszélve. = <http://www.centropa.org/hu>

A magyar társadalomtudományok digitális archivuma/Zsidókérdés:

http://mtdportal.extra.hu/Bokk_zsidokerdes.html